

D E C I Z I E

15 octombrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Judecător:

Ala Cobăneanu

Judecători:

Tamara Chișca – Doneva, Valentina Clevadi

examinînd recursul declarat de către banca comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni prin intermediul reprezentantului – Jubea Tatiana, în cadrul dosarului de insolabilitate la cererea debitorului întreprinderii individuale „S. Sîtnic” privind intentarea procesului de insolabilitate față de sine,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 03 iunie 2015, în partea prin care a fost respinsă contestația băncii comerciale „Moldindconbank” societate pe acțiuni privind validarea creanței în sumă de 431499,43 lei ca creanță garantată,

c o n s t a t ă:

La 06 octombrie 2014, debitorul ÎI „S. Sîtnic” a depus în instanța de judecată cerere privind intentarea procesului de insolabilitate față de sine.

În motivarea cererii a invocat că, ÎI „S. Sîtnic” în prezent se află în situația în care nu-și mai poate executa obligațiile sale, aflîndu-se în incapacitate de plată.

Solicită debitorul ÎI „S. Sîtnic” intentarea procesului de insolabilitate față de sine, cu lichidarea sa, propunînd la funcția de administrator al insolabilității / lichidator candidatura ÎI „Botnari Iurie”, care dispune de licența corespunzătoare.

Prin hotărîrea Curții de Apel Bălți din 14 octombrie 2014, s-a constatat insolabilitatea ÎI „S. Sîtnic”, fiind intentată procedura simplificată a falimentului cu dizolvarea debitorului și desemnat în calitate de lichidator ÎI „Botnari Iurie”, în persoana lui Botnari Iurie, care dispune de certificat de perfecționare profesională corespunzător.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2015, Botnari Iurie a fost destituit din funcția de lichidator al debitorului ÎI „S. Sîtnic”, în această funcție fiind desemnat un alt lichidator – Janu Natalia, care dispune de licența corespunzătoare.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 22 aprilie 2015, s-au repus în termen cererile de admitere a creanțelor formulate de creditorii IFS Soroca, SRL „P.B.Trade”, SRL „Glorinal”, SRL „Migheodan”, SRL „Tehelan”, SRL

„Rideamus”, SRL „Tezaurus-VDS”, SRL „Speranța 2”, SRL „Varda”, BC „Moldindconbank” SA, SRL „Forward Internațional”, iar cererea de validare a creanțelor înaintată de către creditorul SRL „Beldorvin” a fost respinsă ca fiind depusă tardiv.

Pe parcursul derulării procesului de insolabilitate, la 15 mai 2015, creditorul SRL „Tezaurus-VDS” a depus contestație la tabelul creanțelor ÎI „S. Sîtnic”, solicitînd admiterea contestației, validarea creanței în sumă de 15057,7 lei și includerea acesteia în tabelul creanțelor debitorului.

La aceeași data – 15 mai 2015, SRL „Migheodan” a depus contestație în tabelul definitiv la creanțelor, solicitînd admiterea contestației și validarea creanței în sumă de 18982,20 lei.

La 18 mai 2015, creditorul SRL „Rideamus” a depus contestație la tabelul creanțelor ÎI „S. Sîtnic”, solicitînd admiterea contestației cu includerea acestuia în tabelul definitiv al creditorilor ÎI „S. Sîtnic”.

La 22 mai 2015, SRL „Forward Internațional” a depus contestație în tabelul creanțelor ÎI „S. Sîtnic”, solicitînd anexarea la dosar a facturii fiscale nr. DV6138556 și validarea creanțelor conform facturilor anexate.

La 27 mai 2015, BC „Moldindconbank” SA a depus contestație la tabelul creanțelor ÎI „S. Sîtnic”, solicitînd recunoașterea în calitate de creditor chirografar în privința sumei de 291818,43 lei, conform contractului de credit nr. 84(14) din 16.04.2014 și validarea acestei creanțe cu includerea în tabelul definitiv al creanțelor debitorului. La fel, a solicitat și recunoașterea în calitate de creditor garantat în privința sumei de 431499,43 lei, în baza contractului de credit nr. 316 din 17.10.2014, validarea acesteia cu includerea în tabelul definitiv.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 03 iunie 2015, a fost admisă contestația înaintată de către creditorul SRL „Tezaurus-VDS” la tabelul creanțelor ÎI „S. Sîtnic”, fiind validată creanța în sumă de 15057,7 lei, ca creanță de gradul V. S-a admis contestația înaintată de către creditorul SRL „Migheodan” la tabelul creanțelor ÎI „S. Sîtnic”, fiind validată creanța în sumă de 18982,20 lei, ca creanță de gradul V. S-a admis contestația înaintată de către creditorul SRL „Forward Internațional” la tabelul creanțelor ÎI „S. Sîtnic”, fiind validată creanța în sumă totală de 14688,78 lei, dintre care suma de 10428,94 lei – ca creanță de gradul V și suma de 4259,84 lei – ca creanță de gradul VI. S-a admis contestația înaintată de către creditorul SRL „Rideamus” la tabelul creanțelor ÎI „S. Sîtnic”, fiind validată creanța în sumă de 15675,97 lei, ca creanță de gradul V. S-a admis parțial contestația înaintată de către creditorul BC „Moldindconbank” SA la tabelul creanțelor ÎI „S. Sîtnic”, fiind validată creanța în sumă de totală de 29423,52 lei, ca creanță de gradul V. În rest, în partea validării creanței în sumă de 431499,43 lei ca creanță garantată, contestația a fost respinsă, dat fiind faptul că aceasta nu constituie creanță.

Nefiind de acord cu încheierea vizată, la 19 iunie 2015, BC „Moldindconbank” SA prin intermediul reprezentantului – Jubea Tatiana a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea parțială a încheierii Curții de Apel Bălți din 03 iunie 2015, în partea respingerii contestației depuse de către BC

„Moldindconbank” SA privind validarea creanței în sumă de 431499,43 lei ca creanță garantată, cu pronunțarea în această parte a unei noi încheieri sub formă de decizie, prin care contestația BC „Moldindconbank” SA să fie admisă integral.

În motivarea cererii de recurs s-a indicat că, la caz, încheierea instanței de apel în partea contestată este ilegală și neîntemeiată și urmează a fi casată, pe motiv că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii.

Astfel, întru argumentarea poziției nominalizate s-a subliniat că, instanța ierarhic inferioară nu a ținut cont de faptul că, nici banca nici debitorul nu au cunoscut despre intentarea procesului de insolabilitate la momentul acordării creditului în sumă de 431499,43 lei, în baza contractului de credit nr. 316 din 17.10.2014. Prin urmare, banca a acționat cu bună credință.

La fel, s-a invocat că, administratorul provizoriu al insolabilității contrar prevederilor art. 26 din Legea insolabilității nu a înștiințat nici banca nici alte instituții abilitate despre admiterea cererii introductive a debitorului ÎI „S. Sîtnic”, cu atât mai mult că, banca nu a fost înștiințată nici după intentarea procesului de insolabilitate.

Prin urmare, în prezenta speță, atât contractele de credit cât și cele de gaj sunt valabile, or, după cum s-a menționat supra, recurenta nu cunoștea că la data semnării contractelor întreprinderea-intimată era în proces de insolabilitate. Deci, a acționat cu bună-credință.

În rezultat, instanța de insolabilitate s-a eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege – înfăptuirea actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțînd o încheiere ilegală și neîntemeiată de respingere a contestației în partea validării creanței în sumă de 431499,43 lei ca creanță garantată, astfel fiind încălcat în mod direct dreptul ei la judecarea în mod echitabil a cauzei.

În conformitate cu art. 8 alin. (1) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Din actele pricinii rezultă că, încheierea recurată cu recurs a fost pronunțată la 03 iunie 2015 (f.d.38-40), iar recursul a fost depus la 17 iunie 2015 (f.d.44).

Astfel, prin prisma prevederilor art. 8 alin. (1) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, instanța de recurs constată că recursul depus de către BC „Moldindconbank” SA prin intermediul reprezentantului – Jubea Tatiana a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii primei instanțe în partea contestată.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Astfel, din actele cauzei rezultă cu certitudine că, la 06 octombrie 2014, debitorul ÎI „S. Sîtnic” a depus în instanța de judecată cerere privind intentarea procesului de insolabilitate față de sine, iar prin hotărîrea Curții de Apel Bălți din 14 octombrie 2014, s-a constatat insolabilitatea ÎI „S. Sîtnic”, fiind intentată procedura simplificată a falimentului cu dizolvarea debitorului și desemnat în calitate de lichidator ÎI „Botnari Iurie”, în persoana lui Botnari Iurie.

La fel, s-a constatat că, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2015, Botnari Iurie a fost destituit din funcția de lichidator al debitorului ÎI „S. Sîtnic”, în această funcție fiind desemnat un alt lichidator – Janu Natalia.

Tot actele cauzei atestă că, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 22 aprilie 2015, s-au repus în termen cererile de admitere a creanțelor formulate de creditorii IFS Soroca, SRL „P.B.Trade”, SRL „Glorinal”, SRL „Migheodan”, SRL „Tehelan”, SRL „Rideamus”, SRL „Tezaurus-VDS”, SRL „Speranța 2”, SRL „Varda”, BC „Moldindconbank” SA, SRL „Forward Internațional”, iar cererea de validare a creanțelor înaintată de către creditorul SRL „Beldorvin” a fost respinsă ca fiind depusă tardiv.

S-a mai constatat că, pe parcursul derulării procesului de insolabilitate, mai mulți creditori au depus contestații la tabelul creanțelor ÎI „S. Sîtnic”, solicitînd admiterea contestațiilor, validarea creanțelor cu includerea acestora în tabelul creanțelor debitorului.

Instanța de insolabilitate, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 03 iunie 2015, a admis contestația înaintată de către creditorul SRL „Tezaurus-VDS” la tabelul creanțelor ÎI „S. Sîtnic”, fiind validată creanța în sumă de 15057,7 lei, ca creanță de gradul V. S-a admis contestația înaintată de către creditorul SRL „Migheodan” la tabelul creanțelor ÎI „S. Sîtnic”, fiind validată creanța în sumă de 18982,20 lei, ca creanță de gradul V. S-a admis contestația înaintată de către creditorul SRL „Forward Internațional” la tabelul creanțelor ÎI „S. Sîtnic”, fiind validată creanța în sumă totală de 14688,78 lei, dintre care suma de 10428,94 lei – ca creanță de gradul V și suma de 4259,84 lei – ca creanță de gradul VI. S-a admis contestația înaintată de către creditorul SRL „Rideamus” la tabelul creanțelor ÎI „S. Sîtnic”, fiind validată creanța în sumă de 15675,97 lei, ca creanță de gradul V. S-a admis parțial contestația înaintată de către creditorul BC „Moldindconbank” SA la tabelul creanțelor ÎI „S. Sîtnic”, fiind validată creanța în sumă de totală de 29423,52 lei, ca creanță de gradul V. În rest, în partea validării creanței în sumă de 431499,43 lei ca creanță garantată, contestația a fost respinsă, dat fiind faptul că aceasta nu constituie creanță.

Colegiul menționează că, încheierea Curții de Apel Bălți din 03 iunie 2015, a fost contestată de către BC „Moldindconbank” SA prin intermediul reprezentantului – Jubea Tatiana în partea respingerii contestației depuse de către BC „Moldindconbank” SA privind validarea creanței în sumă de 431499,43 lei ca creanță garantată. Prin urmare, prezenta pricină urmează a fi examinată sub aspectul legalității și temeiniciei încheierii în partea enunțată.

Verificând argumentele recursului în raport cu materialele cauzei, Colegiul judiciar consideră neîntemeiate criticile în partea respingerii contestației depuse de către BC „Moldindconbank” SA privind validarea creanței în sumă de 431499,43 lei ca creanță garantată, iar concluzia instanței de insolabilitate despre necesitatea respingerii contestației enunțate este justă.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs relevă că, în conformitate cu art. 143 alin. (4) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, după intentarea procedurii de insolabilitate sau a procedurii simplificate a falimentului, administratorul insolabilității/lichidatorul va întocmi tabelul definitiv al creanțelor, care va cuprinde toate creanțele înaintate împotriva patrimoniului debitorului la data intentării procedurii de insolabilitate sau a procedurii simplificate a falimentului, inclusiv creanțele acceptate în tabelul preliminar. În tabelul definitiv se arată suma solicitată, suma admisă de administratorul insolabilității/lichidator și rangul de prioritate al creanței. Tabelul definitiv al creanțelor se aprobă de către instanța de insolabilitate la ședința de validare a creditorilor.

Conform art. 144 alin. (1) și (3) din Legea insolabilității, debitorul și creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolabilității/lichidator în tabelul definitiv. Instanța de insolabilitate soluționează contestațiile în ședință de validare sau în cadrul unei alte ședințe speciale, cu citarea contestatorului, a creditorului care deține creanța contestată, dacă acesta nu este chiar contestatorul, a administratorului insolabilității/lichidatorului și a oricărei alte părți interesate, după caz.

Totodată, potrivit art. 2 al Legii insolabilității, creditorii garantați sunt clasă de creditori ale căror creanțe față de debitor au apărut înainte de intentarea procesului de insolabilitate și sînt asigurate prin garanții reale în conformitate cu legea.

În conformitate cu art. 50 din Legea insolabilității, creditorii garantați sunt creditorii cu drept de gaj convențional sau legal asupra unui bun din masa debitoare care sînt îndreptățiți la satisfacerea prioritară a capitalului împrumutat, a dobînzii și a cheltuielilor aferente din contul bunului gajat. Prevederea alin. (1) se aplică și creditorului care deține un bun sau un titlu în asigurarea dreptului său, creditorului care are un drept de retenție, creanțelor persoanelor fizice, născute din contracte de investire în construcția de locuințe.

Iar, reieșind din prevederile art. 1 alin (1) din Legea cu privire la gaj nr. 449 din 30 iulie 2001 și art. 454 alin. (1) Cod civil, gajul este o garanție reală în al cărei temei creditorul gajist poate urmări bunul gajat și poate pretinde satisfacerea

creanțelor sale cu preferință față de ceilalți creditori, inclusiv statul, din valoarea bunurilor depuse în gaj în cazul în care debitorul (debitorul gajist) nu execută obligația garantată prin gaj.

Raportând prevederile enunțate la împrejurările cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține drept corectă constatarea instanței de insolvabilitate cu privire la netemeinicia contestației depuse de către BC „Moldindconbank” SA privind validarea creanței în sumă de 431499,43 lei, în baza contractului de credit nr. 316 din 17.10.2014 ca creanță garantată.

Aceasta deoarece, la caz este stabilit incontestabil că, prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 14 octombrie 2014, s-a constatat insolvabilitatea ÎI „S. Sîtnic”, fiind intentată procedura simplificată a falimentului cu dizolvarea debitorului, iar suma de 431499,43 lei se solicită a fi validată ca creanță garantată în baza contractului de credit nr. 316 din 17.10.2014, adică după intentarea procesului de insolvabilitate.

Cît privesc argumentele recurente BC „Moldindconbank” SA cu referire la faptul că atât contractele de credit cît și cele de gaj sunt valabile, pe motiv că, dînsa nu cunoștea că la momentul semnării contractelor, întreprinderea-intimată era în proces de insolvabilitate, acestea nu pot constitui drept temei pentru admiterea contestației în sensul declarat și de a considera suma respectivă ca creanță în situația în care potrivit art. 104 lit. g) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, orice acte încheiate și garanții acordate de către debitor după înaintarea cererii introductive, pot fi anulate.

Or, banca în virtutea calității sale de instituție financiară cu certitudine cunoaștea consecințele eliberării creditului unui agent economic în proces de insolvabilitate, însă nu a întreprins toate măsurile necesare de a-și asigura drepturile sale și de a verifica situația economică a debitorului, cu atât mai mult că, potențialul beneficiar al creditului urma să prezinte instituției financiare diverse rapoarte financiare, în baza cărora s-ar fi putut deduce concluzia privind posibilitatea acordării creditului bancar, chiar și sub garanția unui bun imobil.

Nu pot fi reținute nici argumentele recurente precum că, nici debitorul nu a cunoscut despre intentarea procesului de insolvabilitate, or, actele cauzei denotă contrariul și anume, însăși debitorul ÎI „S. Sîtnic” la 06 octombrie 2014, anterior încheierii contractului de credit nr. 316 din 17.10.2014 a depus în instanța de judecată cerere privind intentarea procesului de insolvabilitate față de sine.

Neîntemeiate sunt și argumentele recurente BC „Moldindconbank” SA precum că, prin refuzul admiterii contestației depuse de către BC „Moldindconbank” SA privind validarea creanței în sumă de 431499,43 lei ca creanță garantată, va fi lezat dreptul de proprietate al ultimei prevăzut de art. 1 Protocol 1 CEDO. În acest sens, instanța menționează că, în situația în care legea prevede expres că orice acte încheiate și garanții acordate de către debitor după înaintarea cererii introductive, pot fi anulate, o asemenea admitere a creanței după intentarea procesului de insolvabilitate ar constitui o imixtiune în dreptul de proprietate al celorlalți creditori validați, ceea ce este inadmisibil.

Or, potrivit art. 46 alin. (1) și (2) din Constituția RM, statul ocrotește proprietatea și aceasta nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului. Dreptul de proprietate privată este garantat și nimeni nu poate pune careva obstacole proprietarului pentru folosirea proprietății sale, iar conform art. 315 alin. (1) Cod civil, proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului. Conform art. 316 alin. (1) și (2) Cod civil, proprietatea este, în condițiile legii, inviolabilă. Dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică pentru o dreaptă și prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condițiile legii.

Din aceste considerente și având în vedere faptul că încheierea recurată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Bălți din 03 iunie 2015 în partea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către banca comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni prin intermediul reprezentantului – Jubea Tatiana.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 03 iunie 2015, în partea respingerii contestației depuse de către BC „Moldindconbank” SA privind validarea creanței în sumă de 431499,43 lei ca creanță garantată în cadrul dosarului de insolabilitate la cererea debitorului întreprinderii individuale „S. Sîtnic” privind intentarea procesului de insolabilitate față de sine.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Tamara Chișca – Doneva

Valentina Clevadî